

Jacek Pierzak

Bytom, ul. Zaulek, woj. katowickie

Informator Archeologiczny : badania 14, 188-189

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zabytki i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Badania będą kontynuowane.

BYTOM
woj. katowickie
Stanowisko 2

Muzeum Górnośląskie
w Bytomiu

Badania prowadziła mgr Izabella Wójcik.
Finansował WKZ w Katowicach. Drugi
sezon badań, Zabudowa staromiejska,
średniowieczne mury miejskie /od XIV
do XIX w./.

Badania miały na celu odkrycie relikwów średniowiecznej zabudowy oraz fortyfikacji miejskich. Wykop usytuowano na przedłużeniu ul. Zaulek /dawna Różana/, gdzie uprzednio odkrywano już odcinki ulicy z okresu średniowiecza. Przebadano sondażowo obszar o powierzchni 30 m².

Przeprowadzone prace potwierdziły istnienie murów miejskich z okresu średniowiecza, wykonanych z miejscowego piaskowca o żółtawym zabarwieniu. Odsłonięty relikw pozwolił uchwycić przebieg i zasięg muru w zachodniej stronie miasta. Prócz relikwów architektonicznych natrafiono na soczewkę warstwy kulturowej datowanej na XIV-XV wiek z zachowaną częściowo konstrukcją szybikó górniczego.

Z tegorocznych wykopów uzyskano bogaty materiał ceramiczny typowy dla późnego średniowiecza /XIV-XV w./, a także fragmenty kafli o różnej chronologii, ułamki naczyń nowożytnych, liczny materiał rogowy i kostny.

Badania będą kontynuowane.

BYTOM, ul. Zaulek
woj. katowickie

Konserwator Zabytków
Archeologicznych

Badania prowadził mgr Jacek Pierzak.
Finansował WKZ w Katowicach. Pierwszy
sezon badań, Relikty średniowiecznych
murów miejskich /koniec XIII wieku/.

Prace badawcze prowadzono w rejonie wyburzonej zabudowy centrum miasta Bytomia.

Jak wynikało z danych kartograficznych i ikonograficznych w tym miejscu miał przebiegać średniowieczny mur miejski. Odkryty przez architektów fragment muru z kamienia łamanego jeszcze

przed wyburzeniami, w jednej ze ścian budynku, usytuowanego w podwórzu pomiędzy ulicami Jainty i Zaułek, doprowadził do wysunięcia przez nich hipotezy, iż przy budowie budynku nowożytnego wykorzystano partię, stojącego tu muru średniowiecznego.

Celem prac było sprawdzenie, czy istotnie powyższy fragment muru kamiennego jest pozostałością muru miejskiego oraz czy pod jezdnią ulicy Zaułek, tkwią jeszcze relikty muru średniowiecznego.

Założono dwa wykopy: jeden na ulicy Zaułek, na wysokości ulic Józefczaka i Browarnianej, wytyczających linię przebiegu średniowiecznych murów oraz drugi, prostopadły do domniemanego muru średniowiecznego,

Wykop na ulicy Zaułek doprowadził do odkrycia nowych reliktyw muru średniowiecznego, wykonanego z kamienia łamanego /wapień/, wiązanego zaprawą glinianą. Mur spoczywał na warstwie tłustej gliny. Odkryty fragment ma długość 3,5 m, szerokość 2,6 m i wysokość 70 cm. Lico zewnętrzne muru, widoczne na całej prawie jego długości, jest bardzo dobrze zachowane. Lico wewnętrzne zachowało się jedynie w dolnych partiach.

Warstwy kulturowe przy powyższym murze uległy zakłóceniu wskutek późniejszej działalności budowlanej. Biorąc pod uwagę jednakże technikę wykonania muru, zaprawę jak i usytuowanie, mur wiązać należy z działalnością Kazimierza II bytomskiego i datować na koniec XIII wieku.

Wykop drugi, założony przy domniemanym murze średniowiecznym, pozwolił na odsłonięcie stopy fundamentowej tegoż muru. W jego licu, jak i wewnątrz występowała cegła nowożytna, której dwa fragmenty odkryto również poniżej stopy fundamentowej. Fakt ten nasuwa twierdzenie, iż powyższy mur został zbudowany z wtórnie użytego materiału, który pochodził ze stojącego tu niegdyś średniowiecznego muru obronnego rozebranego w wieku XIX.

CEDYNIA
woj. szczecińskie
Stanowisko 2

patrz
wczesne średniowiecze

CIECHANÓW
Zamek

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Maria Pikulińska-Ciuk. Finansował WKZ w Ciechanowie. Szósty sezon badań, Zamek średniowieczny z początku XV do XVII wieku.